

Tschenkéli 1958 — Tschenkéli, Kita. Einführung in die georgische Sprache, Bd. 2 — Zürich, Amirani Verlag, 1958.

Vaillant 1964 — Vaillant, André. Manuel du vieux slave, éd. 2. Paris, Institut d'études slaves, 1964.

Vondrák 1928 — Vondrák, Wenzel. Slavische Grammatik, Bd. 2. — Göttingen, Vandenhoeck und Ruprecht, 1928.

Zinkevičius 1981 — Zinkevičius Z. Lietuvių kalbos istorinė gramatika. V., 1981. T. 2.

Zographensis Jagič, V. — Quattuor Evangeliorum. Codex glagoliticus olim Zographensis nunc Petropolitanus. Photomechanic reprint by Die Akademische Druck- u. Verlagsanstalt. — Graz, 1954.

SMULKMENA LXVII

K. Karulis straipsnyje „400 лет латышскому катехизису“ (Балто-славянские исследования 1984. М., 1986. С. 226–232) rašo, kad tik 1719 m. Vilniuje buvo išspausdinta pirmoji žinoma knyga su pamaldų ritualo tekstu latviškai (leidinyje „Rituale sacramentorum“) ir laiko pagrįstą nuomonę, kad tokių tekstų galėjo būti ir anksčiau. Prielaida pasitvirtino. Patikrinus Lietuvoje turimus „Rituale sacramentorum“ leidinius, paaiškėjo, kad latviškas tekstas buvo įdėtas jau 1675 m. ir pakartotas 1688 ir 1701 m. „Rituale sacramentorum“ buvo pradėta leisti 1633 m., tačiau tada latviško teksto dar nedėta, kaip ir vėlesniuose leidimuose, atrodo, iki 1675 m. (pas mus nėra ir todėl nepatikrinti 1647, 1653, 1654 ir 1661 m. leidimai). Prieš tai buvo leidžiamas tos pačios rūšies leidinys „Agenda parva“, kuris pasirodė 1616 ir 1630 m., bet ir jame latviško teksto nėra. Todėl nuomonė, kad galėjęs būti spausdintas latviškas „Rituale sacramentorum“ dar iki 1585 m., lieka tik spėjimas. Žinoma, galėjo būti koks kitas panašus leidinys, nesusijęs su Lietuvos – Lenkijos bažnytine provincija.

Z. Zinkevičius